

Yalnızlık Üzerine

— ergin-ersoz · 11 Kasım 2024

Fıtratımızda bize yüklenen özelliklerden biri olmasa da sonradan kazandığımız ya da kazandığımızı düşünürken özümüzden kaybettiğimiz özelliklerimizden bir tanesidir doyumsuzluk ve şükürsüzlük. Muhtemelen daha önce hiç kimseden duymamışızdır parasının çokluğundan şikâyet eden birisini. Tatil gününde çok fazla uyumaktan beli ağrımış bir insan bile bu durumdan şikâyet etmez ve genel anlamda mutlu olarak ve gülümseyerek paylaşır bu anekdotu sizinle değil mi?

Genel anlamda yapısal olarak her zaman çokluktan değil de yokluktan şikâyet ederiz. Yalnızlık hissi de bence bunların en tanınmış olanıdır. Yalnızlık nedir? Ne zaman insan yalnızdır? Yalnızlık insanın tatmin duygusunun doyurulmaması mıdır? Bu soruların cevapları kişiden kişiye göre değişecek sorulardır ve bunun sonucunda da cevapları da kişiden kişiye göre değişir. Fakat bu soruların değişken cevaplarından yalnızlık problemiyle alakalı birtakım değişmeyen genel geçer sonuçlara ulaşabilmemiz mümkündür. Mümkündür çünkü cevap değişken olsa da soru ve bu sorunun insanlarda oluşturduğu sıkıntılı hissiyatlar sabittir.

Bir gün katıldığım bir söyleşide Değerli Üstadım Sn.: Müzeyyen Ocaklı Hoca'mın yalnızlık üzerine harika bir cümlesini duydum diyordu ki Üstat orada "yalnızlık eğer seçilmişse güzeldir " Hiç o açıdan bakmamıştım Üstat her zamanki gibi zihnimde kocaman kocaman lambalar yakmayı başarmıştı ve konuya değişik bir bakış açısıyla bakmam için beni farklı bir noktaya sürüklemişti. Seçilmiş yalnızlık ne kadar güzeldi? Ve insan yalnızlığı neden ve nasıl seçerdi?

Sonra durdum düşündüm kendi kendime sahi bu yalnızlık neydi? Asıl olan şeydu bana kalırsa nicelikte değil nitelikteydi yalnızlık bazen tek başına bir ordu bazen bir ordunun içinde tek. Yalnızlık sayılardan

bağımsızdır. Kalabalık sokaklarda yürürken, yüzleri size tanıdık olmayan binlerce insanın yanından geçersiniz ister istemez ve tüm insanlar size boş gelen gözlerle size bakıyorlardır. Hiç birisi sizin bir gece önce ayrılmak zorunda kaldığınız işinizdeki sıkıntıları bilmiyordur. Ya da az önce bir ilişkiniz bitmiştir ve hiçbir el omuzunuza dokunup size teselli vermeyecektir. Bu yüzden gerçek anlamda yalnızlığın sayılarla hiçbir bağlantısı yoktur.

Genel anlamda insanoğlunun yapısına baktığımızda evli olanlar bekarlara bakıp iç çeker, kendini şişman olarak düşünen insanlar kilo vermeye zayıf olarak düşünen insanlar kilo almaya çalışır. Etrafı kalabalık olan insanlar bundan şikayetçi olup kalabalıktan kaçmak isterken kendisini kimsesi olmayan yalnız olarak hisseden insanlar da bu insanlara imrenirler. Muhtemelen varlıklar ya da kavramlar zıtlarıyla vardır ve insanlar kendisinde olmayan özelliklere ilgi duyarlar. Biz farklı dünyaların insanıyız devrini sanıyorum ki çoktan geride bıraktık. Eskiden farklı dünyalar insanları ürkütürken şimdi farklı dünyalar insanlara cazip geliyor.

Yalnız kalmak, yalnız olmak, yalnızlıktan korkmak. Bunlar çağlar boyunca biz insanoğlunun temel sorunlarından. Ancak yüreğimizin kaldırımlarında gezen ayak izlerinin varlığını bildiğimiz için o sokaklar boş kalınca o sokaklara gözlerimizden dökülen yağmurlar yağar zaten. Bizim irademiz dışında oluşur bazı şeyler ki biz buna nasip deriz ve nasibin bize gösterdiği yola doğru yelken açarız burası kesin ancak çabaladığımız bir olgu bir olay ya da bir insanı kaybettiğimiz zaman bu yalnızlık hissi olması gerekenden çok daha fazla yakar canımızı. Yalnız kalmış olmamızın yanında bir de yenilmişlik mağlubiyet hissiyatıyla birleşerek çok daha fazla can yakıcı bir hal alır. Ve o zaman başlar kalplerimizde hüznün işgali. Ya yalnızlık içinde büyüyoruz ya da yalnızlık içimizde büyüyor. Girdiği kabın şeklini alabilen bir yapıya dönüştüğü için kalplerimiz her halükârda her şartta olduğumuz gibi görünmeyi reddedip olmasını istediğimiz kişi gibi görünmeye çalışmaya başladığımız günden beri aslında nefret ettiğimiz durum ya da duyguları ölümüne savunmaya başlıyoruz. Kaybettiğimiz yârimiz bize mesaj attı mı diye gün içinde belki de binlerce kez telefonumuzu kontrol ediyoruz, anlamlı anlamsız her konuyu ona bağlıyoruz ancak söz gerçekten oraya geldiğinde bittiği iyi oldu bekarlık sultanlıktır yalnızım özgürüm diyoruz. Karşındakini kandırabilir insanoğlu ancak aynanın karşısındakini asla kandıramaz. İçimiz kan ağlayarak doğrusunu bildiğimiz yalanları karşımızdaki insana söylüyoruz. Kaldı ki bir insan için en büyük acı esaret sandığı duygunun veya durumun aslında en özgür olduğu yer ve alan olduğunu anlaması. İşte o zaman bir kat daha artıyor insanın içindeki acı ve kendisiyle inanılmaz bir şekilde çatışma içerisine giriyor.

Kendimizi yalnız hissedebilmek için bazen bir kişi kaybetmek yeterken bazen bir şehir kaybetmek gurbete gitmek el gibi çıplak yapayalnız hissettirir ruhumuzu. Baktığımız zaman bu şarkılar boşuna yazılmış olamaz. Seviyor mu? Sevmiyor mu? Dönecek mi? Dönmeyecek mi? Bu papatya falları boşuna bakılmış, papatyaların canı boşu boşuna bu kadar yanmış olamaz değil mi?

Seçilmiş te olsa yalnız kalmanın acısı ve içimizdeki boşluğun büyüklüğü sanıyorum ki herkesin aşına olduğu hislerdendir. Keşke bazı şeyleri kırmadan kaybetmeden anlayabilseydik. Annesini babasını kaybetmiş bir insana yalnızlığı kaybetmeyi sorsak ilk söyleyeceği şey "keşke daha çok sarılsaydım, şimdi yanımda olsa hayatta olsa onu asla üzmezdim" olurdu. Dolayısıyla madem yalnızlık çok korktuğumuz bir duygu madem asla yaşamak istemediğimiz bir şey madem sadece Allah'a mahsus olabilecek kadar bize büyük gelen bir hissiyat o halde elde kalan yapılması gereken tek şey herkesin her şeyin kıymetini

varken, yanımızdayken bilinmesidir.

Elbette ki bazı durumlar istisna, her canlı ölümü tadacaktır. Şu an bundan elli yıl sonra bırakın bizi belki de bizi tanıyan hiç kimse bu dünyada olmayacaktır ama bir şeyin varlığında kıymetini bilirsek kaybettiğimiz zaman onun yokluğuna alışma sürecinde aklımıza vicdanımızı sızlatacak hiçbir şey takılmaz. Keşke daha fazla diye başlayan cümleler kurmayız.

Dolayısıyla insanoğlunun varoluşundan beri sorulan sorgulanan, nesiller tarihsel süreç boyunca nice düşünürler nice bilim insanları tarafından ele alınan bu "yalnızlık" sorunsalı büyük bir ihtimalle dünya döndükçe insanoğlu var oldukça sorgulanmaya devam edecek. İnsanoğlu bu konuya çok daha farklı bakış açıları getirip çok daha farklı sorular soracaktır. Dolayısıyla ben bunun yerine yani değişik sorular sormaktansa bu sorunun çözümü üzerine odaklanmamız gerektiği kanaatindeyim. Gücüm yettiğince nefes almaya devam ettiğim sürece değer verdiğimiz ne varsa kim varsa onun değerini kaybetmeden önce bilmemiz gerektiğini anlatmaya devam edeceğim. Umarım bize bahşedilen nimetlere şükreden sahip olduklarımızın değerini ölmeden veyahut kaybetmeden bilebilen insanlardan olabiliriz. Çünkü nankör olmayan bir insan olabilmenin yolu, vefanın yolu da bana kalırsa tam olarak ta buradan geçiyor.